

ΘΥΜΙΑΜΑ

«Θυμιάμά Σοι προσφέρομεν, Χριστέ ὁ Θεός ἡμῶν, εἰς ὁσμὴν εὐωδίας πνευματικῆς»

Ἑβδομαδιαῖο περιοδικό • Ἀριθμ. φύλ. 52

6 Μαΐου 2018

Συντάκτης: Ἐπίσκοπος Ἱερραμίας

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΟΡΤΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ Ο ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΜΑΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΙΡΕΤΙΚΟΥΣ

1. Ἡ σημερινή εὐαγγελική περικοπή, ἀδελφοί χριστιανοί, λέγεται στήν ἐκκλησιαστική γλῶσσα «Κυριακή τῆς Σαμαρείτιδος». Πολλά εἶναι τά θέματα, πού μπορεῖ νά τονίσει κανεῖς ἀπό τό σημερινό εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα τῆς Κυριακῆς αὐτῆς, ἀλλά ὁ νοῦς μου ἔκλινε σέ ἓνα θέμα, πάνω στό ὅποιο θέλω νά σᾶς πῶ ὀλίγα λόγια. Παρακαλῶ, χριστιανοί μου, νά ἔχω τήν προσοχή σας στά ὅσα θά σᾶς πῶ.

Ἡ Σαμαρείτιδα γυναῖκα, γιά τήν ὁποία μᾶς μιλοῦσε τό σημερινό ἅγιο Εὐαγγέλιο, ἦταν μιά ἀμαρτωλή γυναῖκα. Καί ὄχι μόνο ἀμαρτωλή, ἀλλά καί αἰρετική. Μάλιστα, ὅπως φαίνεται, ἦταν σκληρή αἰρετική. Ἀφοῦ δέν ἤθελε νά δώσει οὔτε νερό (!) στόν Ἰουδαῖο συνομιλητή της, γιατί αὐτός ἦταν ἀντίθετος ἀπό τήν δική της πίστη. Ἀκοῦστε: Οἱ Σαμαρεῖτες ἦταν καί αὐτοί ἀρχικά ἐνωμένοι μέ τούς Ἰουδαίους, ἀλλά μέ τήν αἰχμαλωσία τους στούς Ἀσσυρίους, παραμόρφωσαν καί τήν πίστη τους καί τά ἦθη τους. Καί ὅταν ἐπανῆλθαν στήν πατρίδα γῆ, δέν φρόντισαν νά ἐνωθοῦν μέ τόν πρῶτο τους κορμό, τούς Ἰουδαίους, πού κρατοῦσαν τήν σωστή θρησκευτική γραμμή, μέ κέντρο τήν Ἱερουσαλήμ, ἀλλά δημιούργησαν μιά ἀνεξάρτητη κοινότητα, μέ δικό τους πνευματικό κέντρο στό ὄρος Γαριζείν. Τό πῶς σημαντικό ὅμως εἶναι ὅτι οἱ Σαμαρεῖτες ἀπό τήν Παλαιά Διαθήκη δέν δέχονταν τά βιβλία τῶν Προφητῶν, ἀλλά γιά Βίβλο τους πῆραν μόνο τά πέντε βιβλία τοῦ Μωυσῆ. Ἔτσι ἡ Βίβλος τους ὀνομάστηκε «Σαμαρειτική Πεντάτευχος». Ἀλλά, γιατί ὀνομάστηκε ἔτσι ἡ Βίβλος τους, ἀφοῦ εἶναι βιβλία τοῦ Μωυσῆ; Γιατί καί αὐτά τά βιβλία οἱ Σαμαρεῖτες τά νόθευσαν. Ὅπως ὑπολογίζουν οἱ θεολόγοι, πού ἀσχολοῦνται μέ τά θέματα αὐτά – ἀκοῦστε –, σέ 6.000 σημεῖα οἱ Σαμαρεῖτες νόθευσαν τήν Πεντάτευχο τοῦ Μωυσῆ γιά νά κάνουν δική τους Πεντάτευχο. Δηλαδή, οἱ Σαμαρεῖτες ἦταν «πέρα γιά πέρα» πού λέμε σέ πλάνη καί σέ αἵρεση.

Καί ὅμως, ἀγαπητοί μου χριστιανοί, γιά νά σώσει ὁ Χριστός αὐτήν τήν ἀμαρτωλή καί αἰρετική γυναῖκα, ἦλθε κατάκοπος ἀπό πολλή πεζοπορία – «κεκοπιακῶς ἐκ τῆς ὁδοιπορίας», ἔλεγε τό Εὐαγγέλιο – καί συναντήθηκε μαζί της στό πηγάδι. Καί τήν ἔσωσε. Ἀλλά μᾶς ἐνδιαφέρει νά μάθουμε πῶς φέρθηκε ὁ Χριστός σ' αὐτήν, γιά νά φερόμαστε καί ἡμεῖς ἔτσι πρὸς κάποιο αἰρετικό.

2. Κατά πρῶτον ἔχουμε νά ποῦμε ὅτι ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός δέν εἶπε τίποτε ἀπό τήν ἀρχή στήν Σαμαρείτιδα γυναῖκα γιά τήν θρησκευτική της πλάνη. Ὁ διάλογός Του μαζί της ἄρχισε πολύ ἀπλᾶ καί φυσικά. Τῆς ζήτησε νερό, ἀλλά αὐτή, σκληρή καί φανατική στό δόγμα της, τόν παρεξήγησε καί ποῦ τῆς ζήτησε νερό. Τοῦ εἶπε πῶς τολμάει καί τό κάνει αὐτό, ἀφοῦ ἔχουν θρησκευτικές διαφορές. «Πῶς ἐσύ – τοῦ εἶπε – πού εἶσαι Ἰουδαῖος, ζητᾶς ἀπό μένα νερό, πού εἶμαι Σαμαρείτιδα; Καμμιά σχέση μαζί σου». «Ὁὐ γάρ συγχρῶνται Ἰουδαῖοι Σαμαρείταις»!

Ἀλλά ὁ Χριστός πού ἤθελε νά τήν σώσει καί νά τήν βγάλει καί ἀπό τήν ἀμαρτία καί ἀπό τήν πλάνη συνεχίζει τόν διάλογο, παρά τήν ἄρνηση καί τήν ἀποτροπή πού τοῦ ἔκανε αὐτή. Ὁ διάλογος τοῦ Χριστοῦ μέ τήν Σαμαρείτιδα στήν συνέχεια θέλει, χριστιανοί μου, προσοχή, γιατί κρύβει ἓνα δυνατό μήνυμα γιά τό θέμα πού μελετᾶμε, πῶς δηλαδή νά μιλάμε σέ ἓνα αἰρετικό. Ὁ Χριστός μας, λοιπόν, στήν συνέχεια, μέ βάση αὐτό πού εἶπε στήν ἀρχή, νά τοῦ δώσει ἡ γυναῖκα νερό γιά νά πιεῖ, τῆς λέγει γιά ἄλλο Νερό, πού ἔχει Αὐτός καί ὅποιος τό πίνει δέν ξαναδιψᾷ. Ἀλλά, ἄς σταθοῦμε λίγο ἐδῶ, ἀδελφοί, γιά νά σᾶς πῶ, ὅτι πᾶμε γιά τήν μεγάλη ἐορτή τῆς Πεντηκοστῆς καί ἡ Ἐκκλησία μᾶς προετοιμάζει γιά τήν ἐορτή αὐτή, στήν ὁποία θά ἐορτάσουμε τήν κάθοδο, τήν ἔκχυση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Τό δέ Ἅγιο Πνεῦμα, ὅπως παριστάνεται μέ φωτιά (κατῆλθε «ἐν εἶδει πυρίνων γλωσσῶν»), ἔτσι πάλι παριστάνεται καί μέ νερό. Ὁ Ἰησοῦς Χριστός εἶπε, ὅτι «ὅποιος πιστεύσει σέ μένα, θά χυθοῦν ἀπό τήν καρδιά ποτάμια ζωντανοῦ νεροῦ». Καί ὁ Εὐαγγελιστής Ἰωάννης σημειώνει στήν συνέχεια λέγοντας ὅτι αὐτό τό εἶπε ὁ Χριστός «γιά τό Ἅγιο Πνεῦμα πού θά λάμβαναν ὅσοι πίστευαν σ' Αὐτόν» (7,38.39).

3. Μέ νερό, λοιπόν, παριστάνεται τό Ἅγιο Πνεῦμα. Βλέπουμε, λοιπόν, ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστός, μιλώντας μέ τήν αἰρετική Σαμαρείτιδα, δέν τῆς λέγει ἀπό τήν ἀρχή γιά τήν «δογματική» διαφορά τους – αὐτό θά τό κάνει παρακάτω –, ἀλλά τῆς μιλάει πρῶτα γιά τό Ζωντανό Νερό, γιά τό Ἅγιο Πνεῦμα. Καί ἀκόμη τῆς μιλάει καί γιά τά θαυμαστά ἀποτελέσματα τοῦ Ζωντανοῦ αὐτοῦ Νεροῦ: Ὅτι γεμίζει ἡ ψυχή τοῦ ἀνθρώπου, πού θά πεῖ ἀπό αὐτό, ὅτι τοῦ δημιουργεῖ πληρότητα, γλυκασμό καί χορτασμό (βλ. στίχ. 12-14).

Ώραϊο δίδαγμα αυτό για τό θέμα μας, χριστιανοί μου. Έτσι νά κάνουμε καί ἐμεῖς: Ὅταν μιλάμε μέ τούς αἰρετικούς, γιά νά δείξουμε τήν ἀλήθεια τοῦ «Πιστεύω» μας, τό καλύτερο γι' αὐτό εἶναι νά λέμε σ' αὐτούς γιά τήν θαυμαστή ζωή καί τά θαύματα τῶν ἀγίων μας, αὐτῶν πού πίστεψαν καί ἀγάπησαν ὀλόψυχα τόν Χριστό καί γέμισε ἡ καρδιά τους μέ Ἅγιο Πνεῦμα. Καί ἡ ὄλη ζωή τῶν πνευματοφόρων αὐτῶν ἀγίων μας, καί ὅταν ζοῦσαν στόν κόσμο καί ὅταν ἔφυγαν ἀπ' αὐτόν, ἦταν οἱ ἐκχύσεις τοῦ ζωντανοῦ Νεροῦ τῆς καρδιάς τους, τῆς Χάριτος, δηλαδή, τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καί ἔχουμε τόσους ἀγίους ἐμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι. Μόνο οἱ Ὁρθόδοξοι ἔχουμε ἀγίους, καί παλαιά καί τώρα καί αὔριο καί πάντοτε. Γιατί, ἀφοῦ τό Ἅγιο Πνεῦμα εἶναι πάντοτε στήν Ἐκκλησία μας, θά ἔχουμε καί πάντοτε ἀγίους. Γιατί μέ τήν Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀναδεικνύονται οἱ ἅγιοι. Τό πρῶτο, λοιπόν, καί τό καλύτερο πού ἔχουμε νά κάνουμε, ὅταν μιλάμε μέ τούς αἰρετικούς εἶναι, ὅπως μᾶς λέγει τό σημερινό Εὐαγγέλιο, νά τούς λέγουμε γιά τό «Ζωντανό Νερό» μας. Γιά τό Ἅγιο Πνεῦμα, δηλαδή, πού ἔχει ἡ Ἐκκλησία μας, καί πού οἱ θαυμαστές Του ἐνέργειες φαίνονται στήν ζωή τῶν ἀγίων μας. Σ' αὐτό οἱ αἰρετικοί δέν θά μποροῦν νά προβάλλουν ἀντίρρηση, γιατί οἱ ἅγιοι εἶναι ἱστορικά πρόσωπα καί τά θαύματά τους εἶναι φανερά καί ὄχι κρυφά. Τί θά ἔχουν νά ποῦν, γιά παράδειγμα, ὡς ἀντίρρηση γιά τό ἄφθαρτο λείψανο τοῦ ἀγίου Σπυρίδωνος ἢ τοῦ ἀγίου Διονυσίου ἢ τά θαύματα τοῦ ἀγίου Νεκταρίου;

4. Ὅσοι πίνουν ἀπό τό «Ζωντανό Νερό», πού εἶπε ὁ Κύριός μας στήν Σαμαρείτιδα γυναίκα, ὅσοι δηλαδή γεμίζουν τήν καρδιά τους μέ τό Ἅγιο Πνεῦμα, γίνονται ἅγιοι. Ὑπάρχουν ὅμως μερικοί δικοί μας χριστιανοί, πού δέν πίνουν ἀπό αὐτό τό Νερό, πού δέν φροντίζουν, δηλαδή, κατά πρῶτον ἡ ζωή τους νά γίνει πνευματοφόρα καί ὅμως εἶναι φανατικοί στό δόγμα, εἶναι «μαχαίρι» καί «τσεκούρι». Τί ὠφελεῖ αὐτό; Μιά τέτοια ἦταν πρῶτα καί ἡ Σαμαρείτιδα. Ὁ δογματισμός της τήν ἔκανε σκληρή καί στριφνή καί ἀπότομη. Οὔτε νερό στόν ξένο δέν ἤθελε νά δώσει, ἐπειδή αὐτός εἶχε ἄλλο δόγμα!... Τό πῶς ὅμως ἦταν ἡ ζωὴ αὐτῆς τῆς φανατικῆς Σαμαρείτιδας, μὴν τά ρωτᾶτε. Ἀλλά τό ἀκούσαμε στό Εὐαγγέλιο σήμερα: Ζοῦσε μέ ἕκτο ἄνδρα!.. Τί τήν ὠφέλησαν, λοιπόν, οἱ δογματισμοί, ἀφοῦ αὐτοί δέν τήν ἔκαναν εὐγενῆ καί γλυκεῖα στήν ἐκφραση καί ἐνάρετη στήν ζωή της; Γιατί τά δόγματα, χριστιανοί μου, δέν εἶναι ξηρές θεωρητικές ἀλήθειες, ὅπως εἶναι τά θεωρήματα τῶν Μαθηματικῶν, ἀλλά τά δόγματα εἶναι ζωή! Εἶναι γιά νά ρυθμίζουν τήν ζωή μας καί ὅλη τήν συμπεριφορά μας κατά τό θέλημα τοῦ Κυρίου. Τά δόγματα τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι γιά νά μᾶς κάνουν ἀγίους. Ἄν αὐτό δέν γίνεται, ἀλλά, ἀντίθετα ἡ καρδιά μας εἶναι ταραχώδης καί ἡ ζωὴ μας δέν μοσχοβολάει μέ ἀρετές, δέν μᾶς ὠφελεῖ σέ τίποτε, ἔτσι, μέ αὐτά τά χάγια πού ἔχουμε, νά κάνουμε ἀγῶνες τάχα ὑπέρ τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὅχι μόνο δέν μᾶς ὠφελεῖ, ἀλλά καί ἐμεῖς οἱ ἴδιοι πρέπει νά ἐντρεπόμαστε νά παρουσιάσουμε τόν ἑαυτό μας γιά ἀγωνιστή τῶν ἱερῶν παραδόσεών μας. Τί σχέση ἔχουμε ἐμεῖς μέ τίς παραδόσεις αὐτές πού μιλάνε γιά ταπείνωση καί ἄσκησι;

5. Ἡ Σαμαρείτιδα, λοιπόν, παρά τόν σκληρό δογματισμό της, ζοῦσε ἀμαρτωλὴ ζωή. Ζοῦσε μέ ἕκτο ἄνδρα!... Αὐτό δέν τό εἶπε ἡ ἴδια, ἀλλά τό φανέρωσε ὁ Χριστός, ἀλλά χωρίς νά τήν προσβάλλει καί νά τήν πονέσει (4,18). «Τάχασε», πού λέμε, τότε ἡ Σαμαρείτιδα (βλ. 4,19). Τῆς ἔκανε πραγματικά πολύ ἐντύπωση ὅτι ὁ συνομιλητής της τῆς εἶπε κάτι τό προσωπικό της, ἓνα σημαντικό πράγμα ἀπό τήν ζωή της. Γι' αὐτό καί στούς χωριανούς της ἔπειτα εἶπε αὐτό ἀκριβῶς πού τῆς ἔκανε τήν πύο μεγάλη ἐντύπωση. «Μοῦ εἶπε ὅλα ὅσα ἔκανα!»

Αὐτό πάλι, ἀδελφοί, εἶναι ἄλλο πολύ σημαντικό σημεῖο γιά τό θέμα μας. Δηλαδή: Τόν σωστό καί πετυχημένο διάλογο μέ τούς αἰρετικούς πρέπει νά κάνουν ὄχι οἱ ὀποιοιδήποτε, ἀλλά οἱ φωτισμένοι, πού βλέπουν τά ἔνδον τοῦ ἀνθρώπου καί ἐνεργοῦν κατάλληλα γιά τήν ψυχική του θεραπεία. Ὅπως καί τήν χειρουργική ἐπέμβαση τῆς καρδιάς δέν τήν κάνει ὁ ὀποιοσδήποτε, ἀλλά ὁ εἰδικός μόνον ἰατρός.

Λέγοντας ἡ Σαμαρείτιδα στούς χωριανούς της, «μοῦ εἶπε ὅλα ὅσα ἔκανα», εἶναι σάν νά ἐξομολογήθηκε. Ἐτσι, λοιπόν, τώρα, ἀφοῦ ἄκουσε ἀπό τόν Ἰησοῦ Χριστό ὅλα τά προηγούμενα καί ὁ Χριστός τῆς πέταξε καί τά προσωπικά της ἀμαρτήματα, τώρα τῆς μιλάει γιά τήν μεγάλη δογματική διαφορά πού χώριζε τούς Ἰουδαίους καί τούς Σαμαρείτες. Τῆς τό εἶπε τί εἶναι ὁ Θεός καί πῶς πρέπει νά Τόν λατρεύουν. Τῆς εἶπε καθαρά ὅτι ἡ ἀλήθεια εἶναι μέ τούς Ἰουδαίους, ἐνῶ οἱ Σαμαρείτες δέν ξέρουν τί προσκυνοῦν (4,21-24). Καί δέν ξέρουν τί προσκυνοῦν, γιατί, ὅπως εἶπαμε στήν ἀρχή, εἶχαν ἀπορρίψει τά βιβλία τῶν προφητῶν.

Ἐτσι καί ἐμεῖς στό διάλόγο μας μέ τούς αἰρετικούς θά λέμε βέβαια σ' αὐτούς καθαρά γιά τό λάθος τους. Στούς αἰρετικούς καί στούς πλανημένους γενικά, δέν θά «χαρίζουμε κάστανα», ὅπως λέμε. Θά τούς λέγουμε τήν ἀλήθεια. Θά λέγουμε ὅμως αὐτήν τήν ἀλήθεια ἀποδεικτικά καί μέ τρόπο πού νά ἔλκει τόν αἰρετικό, ὅπως μᾶς ὑπέδειξε σήμερα ὁ Χριστός μας στό Εὐαγγέλιο πού ἀκούσαμε.

Δέν ὑπάρχει χρόνος γιά περισσότερα, ἀδελφοί χριστιανοί. Γιατί ἔχει καί ἄλλα ὠραῖα σχετικά σημεῖα ἡ εὐαγγελική περικοπή: Ἀρκεστεῖτε σ' αὐτά πού σᾶς εἶπα.

Μέ πολλές εὐχές,
† Ὁ Μητροπολίτης Γόρτυνος καί Μεγαλοπόλεως Ἱερεμίας